

Utbildningsnämnden

Studie om rörelse i skolan

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning

Undersökningen om hur grundskolorna i Nacka kommun arbetar med att få eleverna att röra sig varje dag i skolan visar att många rektorer arbetar aktivt för att stimulera eleverna till fysisk aktivitet, även inom fritidshemmen. Många nämner utemiljön och utevistelse som viktiga faktorer. Rektorerna anser att daglig fysisk aktivitet i skolan har betydelse för elevernas resultat. Elevernas uppfattning om hur mycket de rör sig under skoldagarna visar att de yngre eleverna anser att rör sig mer än de äldre gör och att pojkarna anser att de rör sig mer än vad flickorna säger att de gör. Variationen i hur mycket eleverna uppger att de rör sig är stor mellan skolorna. Någon koppling mellan skolornas arbete med rörelse och vardagsmotion och elevernas uppfattning om hur mycket de rör sig är svår att se.

Ärendet

Utbildningsenheten har fått i uppdrag att undersöka hur grundskolorna i Nacka kommun arbetar med att stimulera eleverna till att röra sig under skoldagarna. I läroplanen beskrivs skolans uppdrag under rubriken ”Normer och värden”: ”Skapande arbete och lek är väsentliga delar i det aktiva lärandet. Särskilt under de tidiga skolåren har leken stor betydelse för att eleverna ska tillägna sig kunskaper. **Skolan ska sträva efter att erbjuda alla elever daglig fysisk aktivitet inom ramen för hela skoldagen.**”

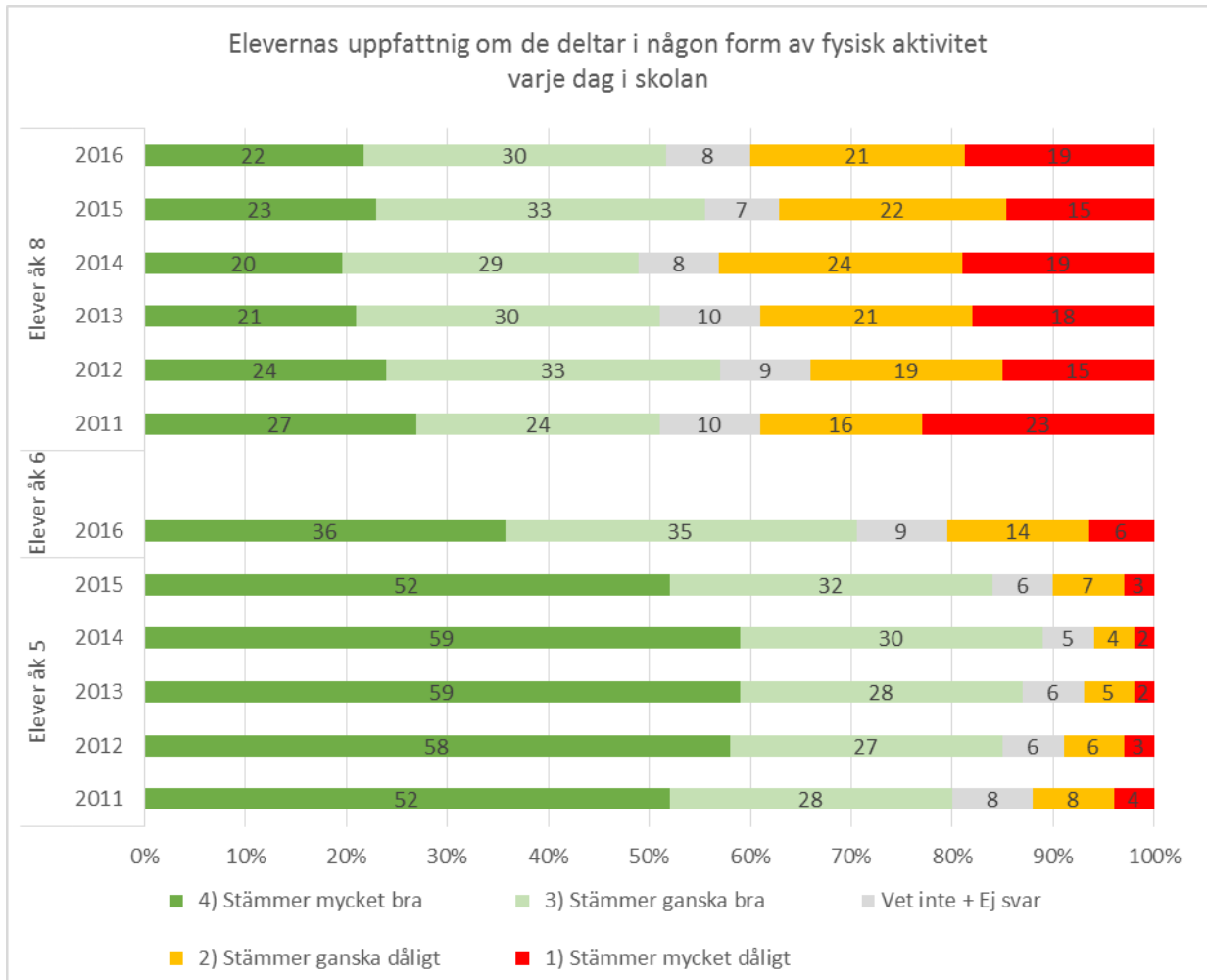
Metod

För att undersöka detta har vi tittat på den fråga i elevenkäten som handlar om hur mycket eleverna ägnar sig åt fysisk aktivitet. Vidare har vi, via en enkät, tillfrågat de 33 grundskolerektorerna kring deras uppfattning om hur skolan strävar efter att stimulera eleverna att röra sig varje dag i skolan. 24 rektorer svarade på enkäten.

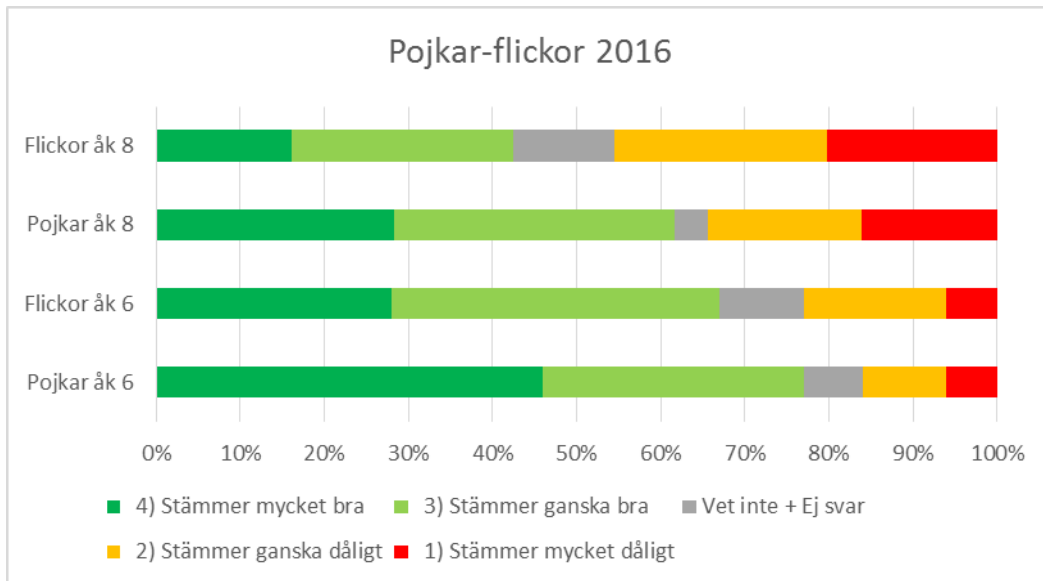
Elevernas uppfattning

Diagrammet nedan visar hur eleverna har svarat på frågan ”Jag deltar i någon form av fysisk aktivitet varje dag i skolan” sedan 2011. Nytt för i år var att eleverna i åk 6 svarade på

enkäten i stället för i åk 5. De yngre eleverna säger att de rör sig mer än de äldre. 2016 ser vi att 71 % av eleverna i åk 6 svarade positivt ("stämmer mycket bra" och "stämmer ganska") på frågan, medan 52 % av eleverna i åk 8 svarade likadant. Någon trend över tid går inte att se.

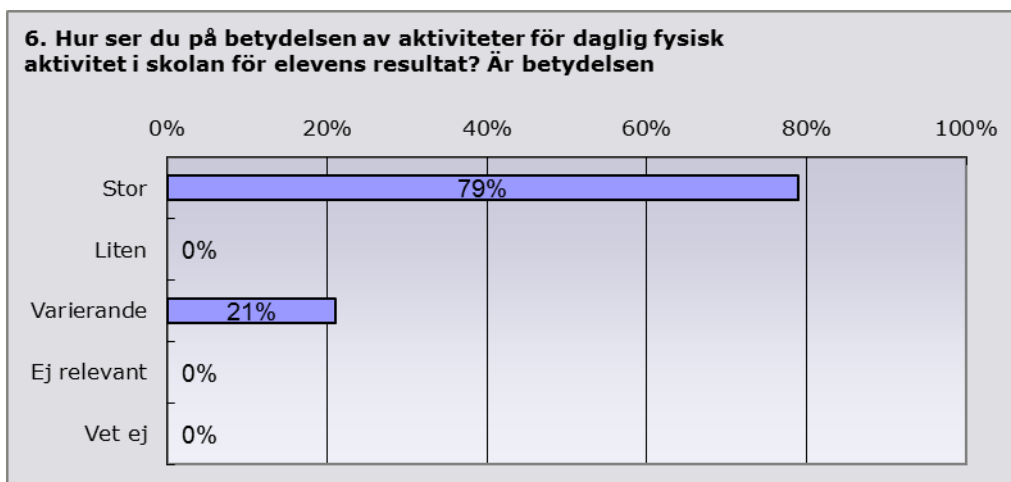
Inom både årskurs 6 och åk 8 svarar pojkarna att de rör sig mer än vad flickorna uppger. Flickorna i årkurs 6 anser dock att de rör sig mer än vad pojkarna i årkurs 8 svarar. Diagrammet nedan visar detta:

Variationen mellan skolorna är stor. På den skolan med lägst resultat 2016 hade 27 % av eleverna i åk 6 svarat positivt på frågan och på den med högst resultat 90 %. I åk 8 var spridningen nästintill den samma. 27 % positiva svar hade den skola med lägst resultat och 86 % den med högst. Värt att notera är att den skola med lägst resultat i åk 6 är den med högst i åk 9, samt att den skola med högst resultat i åk 6 är den med lägst resultat i åk 9.

Rektorenas bild

Rektorerna anser att daglig fysisk aktivitet i skolan har betydelse för elevernas resultat. 79 % av rektorerna anser att det har stor betydelse och 21 % anser att betydelsen är varierande. Ingen rektor tyckte att betydelsen av rörelseskapande aktiviteter är liten.

Rektorerna fick frågan om hur de strävar efter att erbjuda alla elever daglig fysisk aktivitet inom ramen för hela skoldagen. Samtliga rektorer hänvisar till utemiljöns utformning, 83 procent menar att det förekommer inslag av rörelse i undervisningen (utöver idrott och

hälsa), 83 procent har organiserade aktiviteter och 63 procent menar att inommiljöns utformning bidrar till rörelse.

	Procent
Utemiljöns utformning	100%
Inslag av rörelse i undervisning (utöver idrott och hälsa)	83%
Organiserade aktiviteter	83%
Innemiljöns utformning	63%
Övrigt	17%

Vad gäller utemiljön menar vissa att skolgården i sig inbjuder till rörelse då den är kuperad och varierande. Andra syftar på vad som finns på skolgården så som bollplaner, basketkorgar, pingisbord och konstgräsplaner. Några säger att de har bra lekutrustning och bra lekredskap.

På frågan om vad fritidshemmet gör för att stimulera till fysisk aktivitet svarade många att eleverna ofta vistas ute. Bollspel, fri lek, promenader, utflykter till skog och parker är något som nämns. Ett fritidshem är ”utefritids”. Förutom aktiviteter utomhus erbjuder de olika fritidshemmen andra aktiviteter. Exempel är dans, gympa och pingis. Ett fritidshem har tillgång till skolans idrottshall och ett annat har eget rörelserum. Ett fritidshem har idrottsklubb och ett annat en idrottsorganisation knuten till sig. Många menar att eleverna erbjuds organiserade aktiviteter i hög grad och att spontan lek och rörelse ofta förekommer.

Det som flera rektorer är särskilt nöjda med när det gäller att främja elevers dagliga fysiska aktivitet är utemiljön/närmiljön, de organiserade aktiviteterna och pedagogerna. En rektor berättar att dagens rastaktiviteter ropas ut i ett högtalarsystem på morgonen. En annan berättar att undervisningen varje morgon inleds med en rytmisk del, t.ex. dans, koordinations- och bollövningar.

Rektorerna ser olika utmaningar när det gäller att främja elevers dagliga fysiska aktivitet, t.ex. att få eleverna att *vilja* röra sig mer och inse värdet av det, konkurrens av Ipads och datorer, tidsprioritering, skolgården, organisation och ansvarsfördelning och tillgång till idrottshall.

Någon koppling mellan skolornas arbete och elevernas uppfattning om hur mycket de rör sig är svår att se. Som tidigare nämnts kunde elevernas uppfattning variera mycket mellan olika årskurser inom en skola. För att studera en eventuell koppling mellan skolornas arbete och elevernas uppfattning av hur mycket de rör sig skulle en större undersökning behöva göras, med t.ex. fältstudier och djupintervjuer.

Konsekvenser för barn

Att undersöka hur grundskolor arbetar med att stimulera eleverna till daglig fysisk aktivitet bidrar till att kvaliteten inom det området säkras.

Bilaga

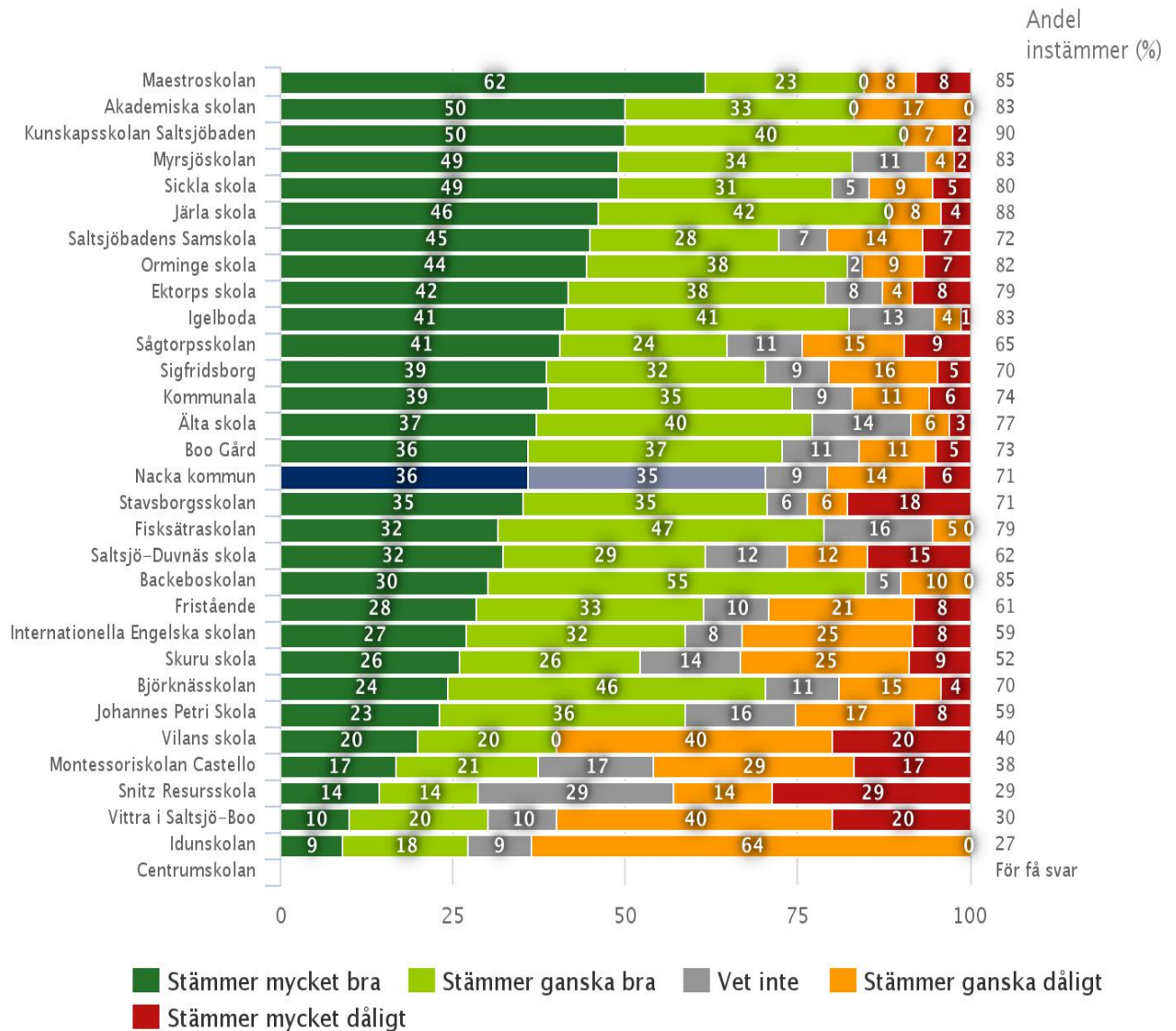
Bilder över spridningen mellan skolor vad gäller elevernas uppfattning om hur mycket de rör sig, i åk 6 och i åk 8.

Linda Sundelin
Utbildningsenheten

Lotta Valentin
Utbildningsenheten

Bilaga

Elevernas svar på frågan ”Jag deltar i någon form av fysisk aktivitet varje dag i skolan”,
årskurs 6, 2016

Elevernas svar på frågan ”Jag deltar i någon form av fysisk aktivitet varje dag i skolan”,
årskurs 8, 2016

